

Pozemkové spolky

Co jsou pozemkové spolky?

- Neziskové organizace, pečující o přírodní či kulturní dědictví na základě vlastnictví či dlouhodobých smluv
- PRÁVNÍ VZTAH K NEMOVITOSTI
- DLOUHODOBOST
- „Pozemkový spolek“ je označení způsobu práce, ne specifická právní forma organizace

Inspirace, tradice

- Ve světě – již od konce 19. století
- U nás v 1. polovině 20. století okrašlovací spolky (Mohelenská hadcová step 1944), ČBS, ale třeba i Klub českých turistů (zříceniny hradů...)
- Tradice přerušena komunistickým režimem
- Koncem 80. let smluvně ošetřené patronáty ČSOP nad některými chráněnými územími
- V 90. letech návrat reálných vlastnických poměrů + zahraniční inspirace = vznik hnutí pozemkových spolků.

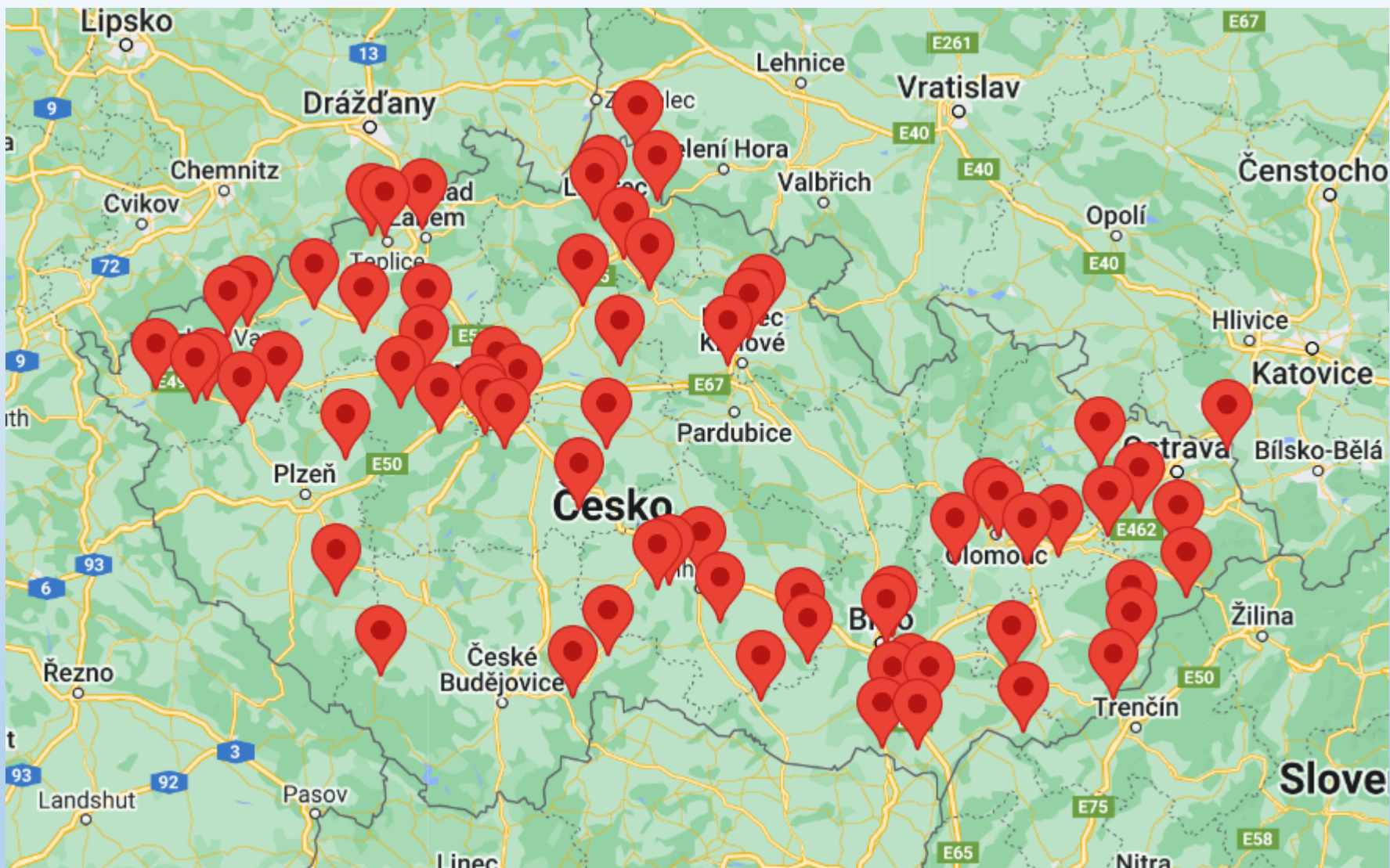

Hnutí pozemkových spolků

- Zastřešuje Český svaz ochránců přírody
- Akreditace, finanční a metodická podpora, vzájemná výměna zkušeností (pravidelné předjarní setkání pozemkových spolků)

V současné době působí 69 akreditovaných pozemkových spolků
- pečují o více než 800 lokalit, celková výměra cca 4000 ha

Český svaz ochránců přírody

- Spolek (dříve občanské sdružení)
- Založen 1979
- 290 základních organizací, přes 6000 členů
- Krom programu pozemkových spolků dalších mnoho aktivit na poli ochrany biodiverzity i ochrany krajiny, ekologický výchova, oddíly mladých ochránců přírody, soutěže Zlatý list a Ekologická olympiáda
- www.csop.cz

Kde začít?

- Vytipování zájmových lokalit
- Spolupracovníci – odborné i manuální zázemí
- Finance – dle typu lokality (náročnosti managementu) – alternativy, nespoléhat na jediný zdroj ... někdy též možnost využití dobrovolnické práce
- Právní subjekt (dle občanského zákoníku 89/2012 Sb.) – neziskový – obvykle spolek, možno i ústav, nadace či nadační fond
- Akreditace pozemkového spolku

Vyhledání vhodných pozemků Jednání s vlastníky

Průzkumy, monitoring, další informace o lokalitách

Péče o zájmové lokality (rozdílné dle charakteru lokality)

Péče o zájmové lokality (rozdílné dle charakteru lokality)

www.vikendproprorodu.cz

Zpřístupňování lokalit veřejnosti a další osvěta

Pozemkový spolek Kosenka

Pozemkový spolek Kosenka

Počátky již v 80. letech 20. stol.
Trampeké kořeny
Péče o přírodní i kulturní dědictví -
vlastnictví
Důraz na místní tradice

Pozemkový spolek Meluzína

Pozemkový spolek Meluzína

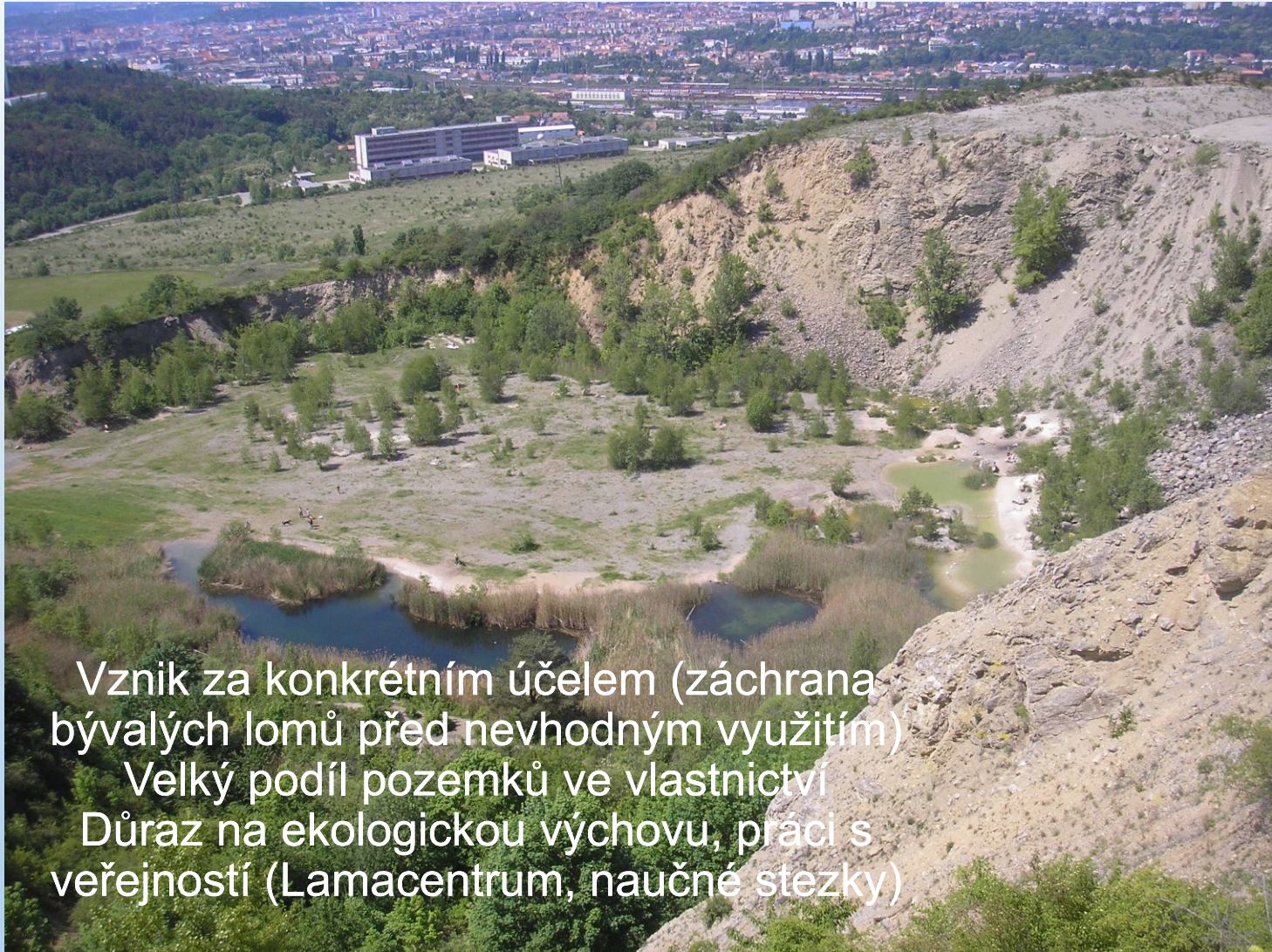
Zaměření na staré sady
(krajové odrůdy, biotop)
Dohody o spolupráci s vlastníky

Pozemkový spolek Hády

Pozemkový spolek Hády

Vznik za konkrétním účelem (záchrana bývalých lomů před nevhodným využitím)
Velký podíl pozemků ve vlastnictví
Důraz na ekologickou výchovu, práci s veřejností (Lamacentrum, naučné stezky)

Pozemkový spolek Mokřady

Pozemkový spolek Mokřady

Pozemkový spolek Arion

Pozemkový spolek Arion

Vznik z party spolužáků z
vysoké školy
Důraz na entomologicky
cenné lokality
Dva ze členů se „přistěhovali
za lokalitou“

Pozemkový spolek Sedmihorské mokřady

Pozemkový spolek Sedmihorské mokřady

Spolek působí na jediné lokalitě
Vznik za účelem její revitalizace
Funkčně oddělený od mateřské organizace

Pozemkový spolek Berkut

Pozemkový spolek Berkut

Původně širší záběr, postupně
soustředění na záchranu historické
botanické zahrady

Výkupy - zdroje financí

- Veřejné sbírky (např. Místo pro přírodu, Nový prales)
- Program LIFE (např. Hády, Kněždubsko)
- Vlastní výtěžek spolků (např. PS Koniklec)
- Dary (např. sad u Švihova)

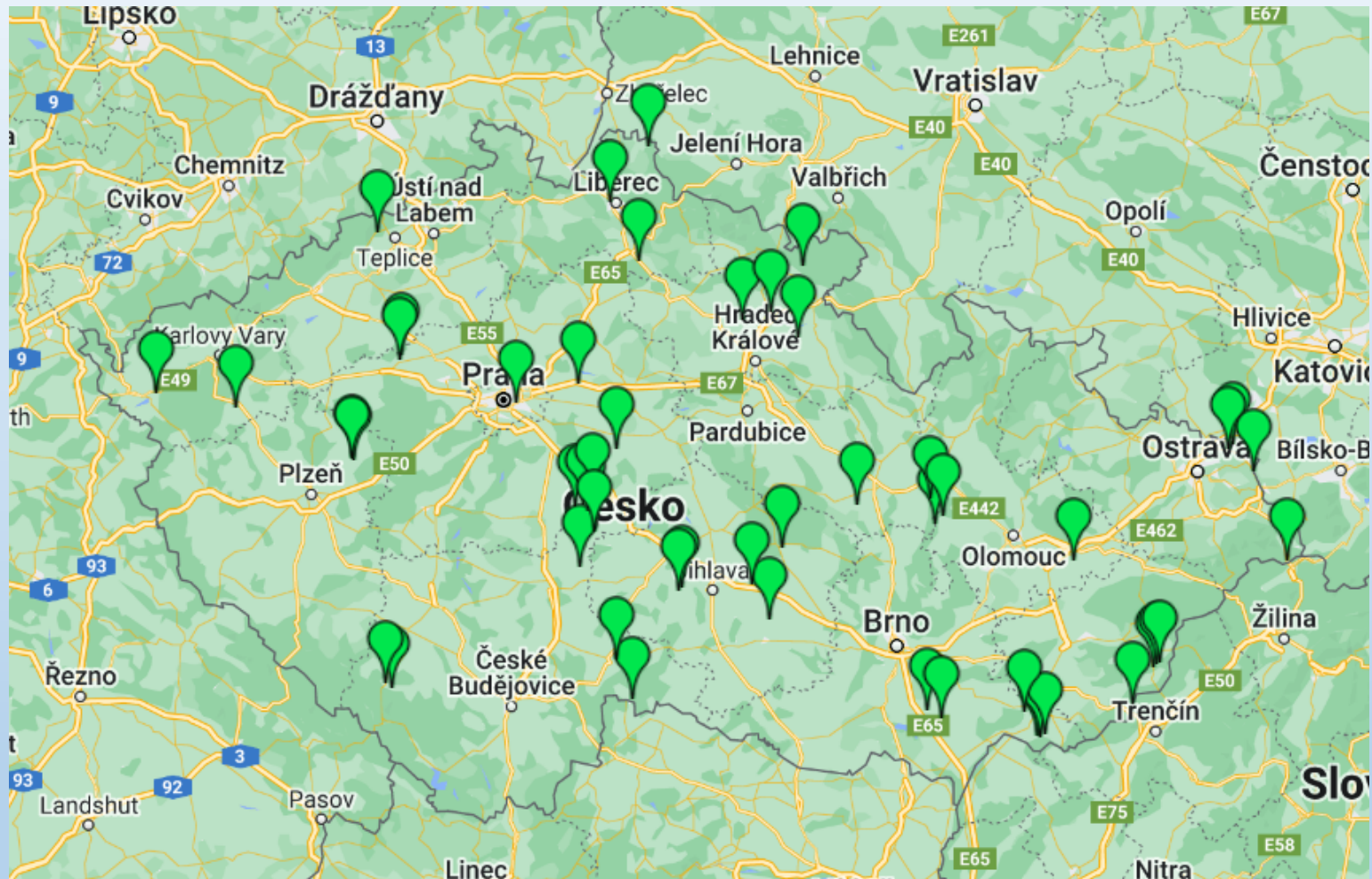
kampaň Místo pro přírodu

- veřejná sbírka (účet č. 9999922/0800)
- cílem výkup přírodně zajímavých lokalit nebo lokalit vhodných k „návratu přírody“
- vlastníkem vykoupených pozemků Český svaz ochránců přírody, výkupy navrhuje a následně jejich péči přebírá místní pozemkový spolek
- ročně jsou získávány prostředky ve výši asi 2 milionů Kč

kampaň Místo pro přírodu

Celkem vykoupeno téměř 200 ha na 56 lokalitách

Ščúrnica

Ščúrnica

Rozlehlý „prales“
Jádrová část záchráněna před
vykácením
Některé pozemky naopak určeny k
přeměně lesa
Rýsuje se smlouva s obcemi

Milská stráž

Milská stráž

Lokalita v péči ČSOP „od jejího objevu“ – péče, vyhlášení ZCHÚ, výkup jako završení

Cihelna Chmeliště

Cihelna Chmeliště

Přírodně cenné
„zdevastované“ území
Dlouhé roky řešena otázka
změny rekultivačního plánu
Náročná údržba
Úbytek vody

Opičák

Opičák

„Divočina“ uprostřed města
Významné mimo jiné pro houby
Problém: zodpovědnost

Horky

Horky

Z iniciativy státní ochrany přírody
Původně kvůli jedinému druhu,
postupně další objevy

Pozemkové spolky napříč Evropou

Jak se zapojit?

- Založit pozemkový spolek
- Stát se členem některého pozemkového spolku
- Zapojit se do péče o lokality či jinak dobrovolnicky pomoci
- (Pomáhat pozemkovým spolkům finančně)

Kde se dozvíte více:

www.pozemkovespolky.cz

www.facebook.com/pozemkovespolky

www.mistoproprrodu.cz

www.facebook.com/mistoproprrodu

www.vikendproprrodu.cz

Setkání pozemkových spolků 2023 se bude konat 14.–15. 4. v Sedmihorskách.

O POZEMKOVÝCH SPOLKÁCH | SPOLUPRACOVAT | ZALOŽIT PS | PRO AKREDITOVANÉ | MÍSTO PRO PŘÍRODU | KONTAKT

Pozemkové spolky jsou neziskové organizace, pečující o cenné přírodní a historické lokality. Starají se o pozemky, které vlastní, nebo k nim mají dlouhodobý právní vztah - nájem, věcné břemeno apod. Vycházejí ze zkušeností obdobných organizací v zahraničí a navazují na tradici předválečných okrašlovacích spolků u nás.

68 pozemkových spolků

800 lokalit

4 800 hektarů

29 památek

Aktuality

Pozemkový spolek Denemark
28. 11. 2022
Lipa u pramene Svatého Vojtěcha opět roste.
Více informací

Sedmihorské mokřady získaly cenu veřejnosti
14. 11. 2022
V soutěži o nejlepší adaptační opatření na změnu klimatu veřejnost nejvíce zaujaly Sedmihorské mokřady
Více informací

Místo pro přírodu

Ke stažení | Pro nováče | Galerie | Kontakty

Pomozte nám udělat místo pro přírodu!

Český svaz ochránců přírody zachraňuje ohrožené přírodní lokality a navrácí přírodu do míst, odkud byla v minulosti vytláčena. Cílem kampaně „Místo pro přírodu“ je taková místa vykopávat a trvale o ně pečovat.

Hledat

Aktuální stav konta
1 705 732 Kč (23. 11. 2022)
Děkujeme!

Od roku 2003, kdy byla kampaň Místo pro přírodu zahájena, již bylo vykopáno 180 hektarů na 80 lokalitách

Darujte kousek přírody
Podpořte nás
Ozánění o daru

Facebook
RSS

Český svaz ochránců přírody
Michelská 5, 140 00 Praha 4
tel. 222 516 115, 222 511 496
info@mistoproprrodu.cz

Sdílet

Sdílet

Společnost registrovaná Ministerstvem vnitra, IČO: 25318115, S-MR-PP-15547842015.
Výše uvedená informace poskytl v roce 2015 Ministerstvo životního prostředí. Sdílení MPP využívá počítačový systém Zpracovávání.
© Český svaz ochránců přírody, 2010 | Webdesign © Jana Šalpanová Barčomáček, 2010 | Realizace: Janecy, SÚK 2010

Jan Moravec

Český svaz ochránců přírody

jan.moravec@csop.cz

